

ueskelin erästä kirjaa, jossa kuvattiin tietotekniikan mahdollisuuksia opetuksen uudistajana. Tässä pieni lainaus kyseisestä kirjasta:

”Vikaa on myös koulutusjärjestelmässämme. Se valmistaa opiskelijoita rutiininomaisiin, mekaanisiin työtehtäviin, joita ei enää ole olemassakaan___. Ajattelutaito korvaa uudella aikakaudella kädentaidon. Siitä huolimatta koululuokissa yhä painotetaan ulkoa pänttäämistä ja toistoa kuin todellista oppimista.”

LAINAUKSET KIRJASTA
JOHN SCULLEY, JOHN A. BYRNE,
APPLE - ELÄMÄNI HAASTE

Samassa kirjassa kuvataan kaupungin sosioekonomisesti heikolla alueella toteutettavaa tietoteknisiin ratkaisuihin perustuvaa kokeilua, jossa ”hyödynnetään tekoälyn, tietokonegrafii-kan, käyttöliittymien ja opetusohjelmien suunnittelun kaltaisia keinoja”, seuraavasti:

”Lapset, ekaluokkalaisista kuudesluokkai- siin suunnitteleva vuorovaikutuksessa kes- kenään eläin- ja kasviekologisia ympäristöjä kokeillakseen, terävöittääkseen ja monipuolistaakseen ymmärtämystään opituista asi- oista. __ Uuden tekniikan pitäisi vapauttaa opettajat suuresta osasta sitä kuormaa, jota nykyisin merkitsee pelkkä tiedon jakaminen ”

Kirjassa jatketaan visiointia siitä, miten oppi- laat valjastavat tekoälyn käyttöönsä ja kuinka he lopulta käyttävät opiskelussaan vain tietokonetta.

Teksti ei ole opetusalan konsultin tekstiä, vaikka kuulostaa sisällöltään samalta, kuin nykyinen digitalisaation perustelut ja kouluun kohdistettu kritiikki sekä opetussuunnitelman oppimiskäsitys. Yllättävää saattaa olla se, että

AURINKOPEILI, JOHN H. GLENN RESEARCH CENTER, NASA

yllä lainattu kirja on kirjoitettu yli kolmekymmentä vuotta sitten.

Korkean teknologian maissa kuten Suomessa on usein vallalla vahva optimistinen käsitys siitä, että moniin ongelmiin on olemassa teknologinen ratkaisu. Tästä lähestymistavasta käsin on ymmärrettävää, että myös kouluun liitetyt ongelmat pyritään ratkaisemaan teknisin keinoin.

Kyse on vuorovaikutuksesta opetuksen suunnittelijoiden ja opetuksen toteuttajien välillä. Edellä siteerattu kirjoittaja tuntuu ajattelevan, että tiedon jakaminen on opettajan työn hankala ja vaikea osa. Jokainen opetustyötä tekevä tietää, että työn kuormittavuus syntyy aivan muista tekijöistä, kuin opetussuunnitelmassa mainitun tiedonjyväsien siirtämisestä oppilaalle.

Voidaan ajatella, että tietoteknisen opetuksen kannalta olemme nyt vuodessa nolla. Ennen tätä hetkeä opetusta on vaikeuttanut laitteiden vähäinen määrä ja toimivuuteen liittyvät ongelmat. Kaupungin digitalisaatiohankkeen myötä kouluilla on riittävästi laitteita ja niiden sekä langattoman verkon toimivuus on pääosin

asiallisella tasolla. Nyt on meistä opettajista itsestämme kiinni, millä tavoin hyödynämme tämän tilanteen tarjoamat mahdollisuudet. Uskon, että opettajat osaavat hyödyntää laitteita ja ohjelmistoja pedagogisesti mielekkäällä tavalla tavoitteenaan oppilaiden tietojen ja taitojen sekä jatko-opintokelpoisuuden lisääminen. Tapa ei välttämättä ole juuri se, mitä digitalisaatio-ohjelmassa on tavoiteltu, mutta kokemus, osaaminen, akateeminen koulutus sekä kehittynyt pedagoginen ajattelu ohjaavat meitä kohti tarkoituksenmukaisuutta.

En jaa näkemyksiä, että opettajan merkitys vähenisi koulujen digitalisoinnin myötä ainakaan oppivelvollisuuskouluissa. Opetussuunnitelmassa tavoitellaan oppilaiden ja opiskelijoiden itseohjautuvuutta ja itsenäistä tiedonhankintaa, mutta sen edellytyksenä on opettajien pedagogisesti vahva osaaminen. Opettajien on kehitettävä tietotekniikkaan liittyvää osaamistaan ja työnantajien on tarjottavan mahdollisuus täydennyskouluttautumiseen. Osaavat ja motivoituneet opettajat takaavat sen, että suomalainen opetus säilyy jatkossakin maailman parhaana.

TIMO SAAVALAINEN
PUHEENJOHTAJA